

Lars Nijman, winnaar Kunstbende 2007 in de categorie Alles mag.

Kunstbende

Kunstbende spot en stimuleert al 20 jaar jonge talenten. In die tijd is de grootleverancier van jonge kunstenaars en artiesten uitgegroeid van een talentenjacht naar een organisatie met veel aandacht voor begeleiding en coaching. Directeur Marjolein Rietveld: "Wij willen jongeren uit de school trekken en actief met kunst bezig laten zijn."

"Waar Idols mensen soms al voor ze op de stip staan afdankt, krijgt iedere deelnemer bij ons een juryrapport met opbouwende kritiek. Wij nemen de jongeren serieus en begeleiden ze vóór ze op het podium staan én erna. Voor ons publiek is het geen wedstrijdje boeroepen en wegwezen", zegt Marjolein Rietveld, directeur van Kunstbende. Zelfs op een vroege maandagmorgen spreekt zij in het Amsterdamse hoofdkwartier met aanstekelijk enthousiasme over het nog altijd jonge, ietwat anarchistische karakter van Kunstbende. Coördinator talentontwikkeling Serdar Tonkas zit er een beetje brak bij: het is laat geworden, gisteren bij een van de voorrondes in Friesland. Kunstbende wil jongeren actief stimuleren om hun talenten te laten zien en doet dat van oudsher met talentenjachten en de workshops die daarvan deel uitmaken. In acht categorieën (Taal, Muziek, Dans, Fashion, Film & animatie, Dj, Expo en Theater & performance) strijden deelnemers tegen elkaar. De

regionale voorrondes worden gehouden op lokale podia of in de aula van een school en duren van september tot april. Tijdens de landelijke finale oordeelt een jury van professionele kunstenaars wie van de 250 tot 300 deelnemers zijn of haar naam mag bijschrijven in de 'Hall of Fame'.

Op weg naar de finale bezoekt Kunstbende jongeren-centra, buurthuizen, aula's en klaslokalen, zoekend naar jongeren die hun kunsten willen presenteren. Soms komt Kunstbende voor een workshop in het klaslokaal, soms voor een middagje met folders en ander materiaal, soms voor een complete lessencyclus van acht weken in het kader van CKV, uitmondend in een wedstrijd. Dat verschilt van regio tot regio. Een imposante reeks van gevestigde kunstenaars is schatplichtig aan de wedstrijden van Kunstbende. Zo dankte cabaretière Claudia de Breij 20 jaar geleden haar doorbraak aan het winnen van de finale. Ook acteur Egbert Jan Weeber (29) deed een jaar of tien

geleden een paar keer mee in de inmiddels opgeheven categorie Alles mag, zonder al te veel succes in de finale overigens. "Regionaal heb ik toen gewonnen, maar in de landelijke wedstrijd ging het niet zo goed. Kunstbende heeft mij enorm geholpen mijn ding te blijven doen. Het was bijvoorbeeld heel inspirerend om mee te doen aan een workshop die Kunstbende aanbod. Daar heb ik veel van geleerd: al die verschillende leeftijdgenoten – je trekt je op aan elkaar. Later heb ik nog een keer in de jury gezeten. Kunstbende biedt jongeren die anders zijn een platform. En na de show ga je verder, met een degelijk juryrapport vol met adviezen onder je arm."

INDIVIDUELE BEGELEIDING

In de loop der jaren werd, naast het ontdekken van talent, de individuele begeleiding van deelnemers steeds belangrijker. "Je moet oppassen dat ze niet verzuipen, maar juist geïnspireerd blijven", zegt Tonkas. Drumtalent Lars Nijman won drie jaar geleden als dertienjarige de eerste prijs in de categorie Alles mag. Dat leidde tot een stortvloed aan media-aandacht, van *De Wereld Draait Door* tot *VPRO Villa Live*. Kunstbende begeleidde Lars en zijn ouders, die niet wisten wat hen overkwam, op organisatorisch gebied. Lars is nog altijd blij met alles wat Kunstbende voor hem deed na de finale: "Er is ontzettend veel gebeurd sinds ik drie jaar geleden won. Ik stond op *Mystery Land* (voor vijftig man) en met Cesar Zuiderwijk van de *Golden Earring* op het Oud en nieuwfeest op de Dam (voor 25.000 man)! Dit jaar nodigde Cesar me uit voor een drum-driedaagse, waar deelnemers les krijgen van 20 verschillende leraren – en ik ben er één van. Het houdt niet op."

Nijman deed ook mee aan *Bijna Beroemd*, een talentenjacht van de NCRV. "Daar heb ik ook gewonnen, maar zonder Kunstbende was ik zeker minder ver gekomen. *Bijna Beroemd* was een stunt: je hebt bij de show een miljoen kijkers, maar daarna doen ze niks meer voor je. Je doet je ding, iedereen ziet het en daarna ga je op jezelf verder."

KUNSTBENDE COLLECTIEF

De nieuwste loot aan de tak is het Kunstbende Collectief. Het Collectief is een mooi voorbeeld van de derde fase waarin Kunstbende zich bevindt: na het ontdekken en het begeleiden, is er nu veel aandacht voor coaching van talenten. In het Collectief is van elke categorie een finalist uit voorgaande jaren vertegenwoordigd. De opdracht is: projecten en acts op te zetten, gebruik makend van Kunstbende-deelnemers. Tonkas legt uit dat in dit Collectief vier pijlers aan bod

"Voor ons publiek is het geen wedstrijdje boe-roepen en wegwezen."

Marjolein Rietveld, directeur Kunstbende

komen die te maken hebben met het ontwikkelen van culturele talenten: cultureel ondernemerschap, mentorship, interdisciplinair en peer to peer. De ervaring heeft geleerd dat deze vier elementen nodig en inspirerend zijn om succes te behalen. "Het Collectief ontstond toen wij alle finalisten uitnodigden voor een coachingsgesprek over de vraag: waar sta je nu?", zegt Tonkas. "Uiteindelijk hebben wij negen ex-deelnemers geselecteerd op creatief én organisatietalent. Het Collectief huurden wij in als openingsact van de finale dit jaar. Zij vragen dan om vijftien dansers, wij geven ze een print met honderd Kunstbende-deelnemers en zij organiseren een auditie. Als de openingsact achter de rug is, gaan ze werken aan een nieuwe opdracht: vul deze zomer 24 uur lang een podium."

Ykwinno Hensen (17) is een van de negen leden van het Collectief. Hij werd vorig jaar winnaar in de categorie Taal. "Sindsdien is er zóveel gebeurd! Optredens op

Ykwinno Hensen, winnaar Kunstbende 2009 in de categorie Taal (foto: John Klijnen).

“Kunstbende biedt jongeren die anders zijn een platform. En na de show ga je verder, met een degelijk juryrapport vol met adviezen onder je arm.”

Acteur Egbert Jan Weeber

Mystery Land, iPoetry live, Crossing Border, Night-writers... Het is al met al een van de mooiste dingen die mij gebeurd zijn. De Kunstbendewedstrijd triggerde mij. Ik merkte: yes, ik kan iets op dat vlak. Ik ben niet meer bang om dingen aan te nemen. Verder hielp Kunstbende mij enorm met een workshop podiumpresentatie. Ik lees nu langzamer, rustiger. Ze zitten daar toch om naar mij te luisteren, dus kan ik er net zo goed de tijd voor nemen. Nu ben ik ook Kunstbende-ambassadeur in Noord-Brabant, waarvoor ik trouwens meteen mee kon doen aan een masterclass presentatie. Nog steeds krijg ik individuele begeleiding en maak ik met andere kunstdisciplines een show als deelnemer van het Collectief. Ik ga sowieso door met schrijven en hoop er ooit van te kunnen leven.”

PARTICIPATIE ANNO NU

Voor Rietveld gaat cultuurparticipatie anno nu verder dan de wedstrijden: “Wij willen jongeren uit de school trekken en actief met kunst bezig laten zijn. Steeds vaker zijn wij een soort culturele vraagbaak: docenten willen van ons weten wat er te doen is in de regio.

Omdat wij dicht bij het vuur zitten, kunnen we individuele jongeren of de hele klas kunst laten beoefenen.” Rietveld geeft aan dat het Kunstbende erom gaat dat jongeren elkaar hun kunsten laten zien. “Wij laten ze ontdekken dat het eigenlijk best makkelijk is om een filmpje te monteren. Het gaat om doen. Wij zijn nu bezig met een draaiboek, waarmee jongeren zelf op hun school een Kunstbendewedstrijd kunnen organiseren. Misschien kunnen ze daarmee hun maatschappelijke stages invullen. Jongeren doen het zelf, dat is de sterke kant van Kunstbende.”

MEER INFORMATIE

- Kunstbende
Marjolein Rietveld
T 020-5219 922
www.kunstbende.nl

EERDER VERSCHENEN ARTIKELEN OVER DIT ONDERWERP IN BULLETIN CULTUUR & SCHOOL:

- Nummer 54 (november 2008):
Competitie maakt leergierig
- Nummer 36 (februari 2005):
Kunstbende gaat met partners werken

Downloaden: www.cultuurplein.nl/bulletin/bulletinpdf

Egbert Jan Weeber in de Net 5-serie *Verborgene Gebreken* (foto: Mark de Blok).